

Internationaal

Notitie

Vergadering:	Forum Standaardisatie 7 december 2022
Agendapunt:	5
Documentnummer:	FS-20221207.5
Aan:	Forum Standaardisatie
Van:	Sponsorgroep Internationaal
Bijlagen:	Notitie Forumleden en internationale standaardisatiethema's

Samenvatting

Ter toelichting

- A. High Level Forum on European Standardisation
- B. Tweejarig onderzoek boven-sectorale internationale standaardisatieontwikkelingen
- C. Mapping van Forumleden op punten uit het Rolling Plan on ICT Standardisation en gap analysis

Ter kennisname

- D. Multi Stakeholder Platform
- E. Rolling Plan on ICT Standardisation 2023
- F. Diversen

Ter toelichting

Ad A. High Level Forum on European Standardisation

Op 18 oktober 2022 publiceerde de Europese Commissie een 'call for applications' voor het [High Level Forum on European Standardisation](#) (HLF) dat de Europese standaardisatiestrategie (niet beperkt tot ICT) moet gaan sturen. Het HLF moet gaan bestaan uit ongeveer 60 vertegenwoordigers van bestuurlijk en executive management niveau.

De TU/e heeft prof. Rudi Bekkers kandidaat gesteld voor het HLF. Larissa Zegveld ondersteunt zijn aanmelding vanuit het Forum Standaardisatie met een aanbevelingsbrief. minEZK zal als lidstaat ook een vertegenwoordiger kandidaat stellen.

Omdat het HLF een strategische positie krijgt, hebben de niet-Europese standaardisatieorganisaties en private sector veel interesse in deelname. Gezien de grootte en opzet van het HLF is er plaats voor gemiddeld twee vertegenwoordigers per lidstaat. De Commissie laat weinig los over de uiteindelijke selectiecriteria, maar het lijkt er wel op dat de kwaliteit van de kandidaten in de selectie zwaarder weegt dan een strikte verdeelsleutel. Later komen er ook mogelijkheden om als expert deel te nemen aan werkgroepen met een tijdelijk karakter op specifieke onderwerpen.

Ad B. Tweejarig onderzoek boven-sectorale internationale standaardisatieontwikkelingen

In de vergadering van 28 september 2022 presenteerde de sponsorgroep Internationaal onderwerpen voor het tweejarig onderzoek boven-sectorale internationale standaardisatieontwikkelingen. Het Forum Standaardisatie besprak deze voorgestelde onderwerpen en gaf daarbij een aantal adviezen.

De sponsorgroep Internationaal neemt deze adviezen mee en heeft een drietal concretere onderzoeksvragen geformuleerd, met een indicatie *hoe* deze vragen onderzocht kunnen worden:

1. Hoe heeft de deelname van Nederlandse partijen in internationale standaardisatieorganisaties (Europese maar ook IEEE, IETF, ISO, IEC en 3GPP) zich over de afgelopen jaren ontwikkeld, zowel inhoudelijk als in *governance*? Hierbij speciale aandacht voor deelname vanuit publieke sector. (*Hoe*: cijfermatig, mogelijk bouwend op eerder onderzoek VKA/NEN, mogelijk op geselecteerde thema's in relatie tot bijvoorbeeld digital/green?)
2. Wat drijft de betrokkenheid van partijen? Waarom hebben partijen hun betrokkenheid vermeerderd of verminderd? (*Hoe*: geselecteerde interviews)
3. Wat kan de overheid doen om de deelname te vergroten of beter af te stemmen? (*Hoe*: dezelfde interviews en analyse)

Bureau Forum Standaardisatie zet in overleg met de sponsorgroep Internationaal een opdracht uit bij een marktpartij om dit onderzoek uit te voeren.

Ad C. Mapping van Forumleden op punten uit het Rolling Plan on ICT Standardisation en gap analysis

Op verzoek van het Forum Standaardisatie heeft BFS een enquête uitgezet om de internationale activiteiten van de Forumleden in kaart te brengen. Het doel hiervan was om te onderzoeken in hoeverre leden van het Forum Standaardisatie en hun organisaties internationaal betrokken zijn bij standaardisatieonderwerpen die het Rolling Plan on ICT Standardisation als strategisch aanmerkt, en daarbij een *gap analysis* te doen.

De resultaten van de enquête zijn beschikbaar in de notitie [Forumleden en internationale standaardisatiethema's](#), waarin een aantal aandachtspunten naar voren komt. Het Forum Standaardisatie kan desgewenst vervolgstappen aanwijzen.

Ter kennisname

Ad D. Multi Stakeholder Platform on ICT Standardisation

Op 27 hield het Multi Stakeholder Platform on ICT Standardisation een bijeenkomst in Brussel die ook online toegankelijk was. Met name de standaardisatieorganisaties waren fysiek aanwezig. Van de lidstaten waren IJsland, Italië, Nederland en Roemenië er fysiek bij en Slowenië online. Een korte samenvatting van de besproken punten:

- Het mandaat van het MSP eindigt op 23 mei 2023. Het MSP wil daarna doorgaan als adviesgroep aan het High Level Forum. De Commissie moet daar nog over beslissen. Er waren veel vragen over het High Level Forum, maar de Commissie liet er weinig over los.
- ETSI heeft voorstellen gedaan om z'n *governance* aan te passen, in het bijzonder de stemregels. De Commissie moet hier nog formeel over besluiten.
- De Commissie is bezig met het implementeren van de Cybersecurity Resilience Act (CSA) en richt zich vooral op ETSI, CEN/CENELEC en ISO voor geharmoniseerde standaarden die gebruikt kunnen worden (ISO 27001/2 is daar één van).
- De Commissie kondigt aan dat er een *standardisation request* voor de AI Act aankomt. De standaardisatieorganisaties hebben kritiek over de traagheid waarmee dit *standardisation request* voor AI tot stand komt.
- De Europese Commissie heeft met China gesproken over het opleiden van standaardisatieprofessionals. China heeft hier actief beleid voor en de Chinese inbreng in standaardisatieorganisaties is flink verbeterd in de laatste 5 jaar. De Commissie maakt zich zorgen dat Europa achter dreigt te raken.
- Verder komen aan de orde de standaardisatie van de Metaverse, Digital Product Passport en Trusted Chips. Met name de Metaverse heeft de aandacht van de Europese Commissie, al heeft dit nog veel weg van een hype. Standaardisatie van het Digital Product Password is verder gevorderd, en over een paar jaar moeten de eerste proofs of concept een feit zijn. Over Trusted Chips organiseert de Commissie in december een workshop om de standaardisatiebehoeften te peilen.

Ad E. Rolling Plan on ICT Standardisation 2023

De Europese Commissie heeft in juli een concept van het Rolling Plan on ICT Standardisation 2023 gepubliceerd voor commentaar. Het Rolling Plan raakt veel beleidsterreinen waaronder cyberveiligheid, privacy, AI, onderwijs, infrastructuur, transport, water management, gezondheidszorg, inclusie, digitale overheid, digitale economie, eProcurement en eFactureren.

BFS heeft dit concept gedeeld met onder andere minBZK, minEZK, minOCW, minVWS, minIenJ, minVenJ, het Waterschapshuis, NCSC, Geonovum, NLnet Labs, RIVM, Agentschap

Telecom en de Onderwijsraad. Uiteindelijk hebben minOCW en minIenW input geleverd. BFS heeft deze input via het MSP onder de aandacht van de Commissie gebracht.

Op 28 oktober vond er een redactiesessie van het Rolling Plan 2023 plaats in Brussel. Hierin nam de Commissie *alle* wijzigingsvoorstellen van minOCW en minIenW integraal over.

De Commissie is inmiddels begonnen met het publicatie-klaar maken van het Rolling Plan. Inhoudelijk kan het document niet meer wijzigen. De Commissie verwacht het Rolling Plan in februari 2023 te publiceren.

Ad F. Diversen

- Op 10 november 2022 organiseerde iBestuur een event over [Digitale Europese Identiteit](#), waar de Europese Digital Wallet werd besproken. De eerste keynote was van Lorena Boix Alonso, Director for Digital Society, Trust & Cybersecurity van DG CONNECT. Jaap-Henk Hoepman (Universiteit Tilburg) besprak de [risico's van het Europese eID stelsel](#).
- In de [eGovernment Benchmark](#) van de Europese Commissie staat Nederland op de vijfde plaats.